

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

Widell, Maja
Tel: 010-698 19 21
Maja.widell
@naturvardsverket.se

BESLUT
2022-12-02

Ärendenummer
NV-09859-22

Samtliga länsstyrelser

Överlämnande av rätten att besluta om licensjakt efter lodjur

Beslut

Naturvårdsverket överlåter rätten att fatta beslut om licensjakt efter lodjur till samtliga länsstyrelser utom Länsstyrelsen i Gotlands län.

Naturvårdsverket beslutar att detta överlåtande gäller från och med dagen för beslutet till och med den 15 april 2024.

Detta beslut får inte överklagas.

Villkor

1. När en länsstyrelse fattar beslut om licensjakt ska länsstyrelsen skicka beslutet om licensjakt till Naturvårdsverket samma dag som beslutet fattats. Beslutet ska skickas via e-post till registrator@naturvardsverket.se. Ange "Åtterrapporering av jakt och jaktresultat stora rovdjur" i ämnesraden.
2. Den information i form av metadata som är kopplat till beslutet och som tidigare rapporterats i Naturvårdsverkets databas för jaktbeslut ska nu rapporteras i en Excel-fil tillgänglig via en av Naturvårdsverket erhållen SharePoint-yta.
3. Länsstyrelsen ska snarast, om möjligt inom 24 timmar efter det att fälld djur besiktigats, registrera det fällda djuret i databasen Rovbase¹.
4. Länsstyrelsen ska inom 48 timmar efter licensjaktens avslutning rapportera hur många djur som fällts till Naturvårdsverket. Rapportering ska ske i ovan nämnda Excel-fil tillgänglig via en av Naturvårdsverket erhållen SharePoint-yta.
5. Skriftlig sammanställning av jakten från länsstyrelserna ska inkomma till Naturvårdsverket senast två veckor efter avslutad jakt.

Upplysningar om vissa bestämmelser om licensjakt efter lodjur

Beslut om licensjakt, med stöd av detta beslut, kräver att förutsättningarna i 23 c § jaktförordningen (1987:905) är uppfyllda. Bedömningen utifrån denna bestämmelse görs av beslutande myndighet, alltså den aktuella länsstyrelsen.

I 16 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt framgår vilken ammunition som är godkänd vid jakt efter lodjur.

---

¹ www.rovbase30.se

Kraven på länsstyrelsens beslut om licensjakt i övrigt framgår av Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2022:4) om förvaltning av stora rovdjur.

Bakgrund

Riksdagen beslutade den 10 december 2013 om *En hållbar rovdjurspolitik*². Där uttalas bland annat att delegering av beslut om licensjakt bör ske utan begränsning till samtliga länsstyrelser som ingår i ett rovdjursförvaltningsområde när förvaltningsområdet har uppnått miniminivån för en art. Det bör räcka med att miniminivån uppnås på förvaltningsområdesnivå för att alla länsstyrelser inom området ska få ta ansvar för licensjakt utan att Naturvårdsverket anger det högsta antal djur som får fallas. Delegation bör därför även kunna ske till de län inom förvaltningsområdet som inte har nått sin regionala miniminivå (En hållbar rovdjurspolitik s. 51 f).

Miniminivåer för lodjur

Naturvårdsverket fastställde den 7 mars 2019 (NV-01525-18) regionala miniminivåer för lodjur. Beslutet gäller till den 7 mars 2024, eller tills annat beslutas. De nivåer som gäller är:

- Norra rovdjursförvaltningsområdet: 58 årliga föryngringar
- Mellersta rovdjursförvaltningsområdet: 62 årliga föryngringar
- Södra rovdjursförvaltningsområdet: 27 årliga föryngringar

Förordningsförändringar

Till följd av de ändringar i jaktförordningen och förordning (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn, som trädde i kraft 1 november 2022, ska miniminivåerna numera uttryckas i antal individer.

Vid inventeringen av lo används omräkningsfaktorer för att utifrån antalet föryngringar bestämma antalet individer av lodjur. Det betyder att antalet föryngringar ska multipliceras med omräkningsfaktorn för att få fram ett ungefärligt antal individer. Genom omräkningsfaktorn inkluderas alla kategorier djur i populationen i det totala antalet, d.v.s. även hannar och andra ensamma individer. Antalet föryngringar grundar sig på inventeringen av familjegrupper (honor med ungar). Omräkningsfaktorn är olika i olika delar av Sverige beroende på bytestäthet i det område där föryngringen registreras och varierar från 6,24 i områden med låg bytestäthet till 5,48 i områden med hög bytestäthet³. Antalet föryngringar kan räknas om till ett ungefärligt antal individer genom att multiplicera siffran med 6,14 i norra rovdjursförvaltningsområdet, 6,24 i Värmland, Dalarna och Gävleborg samt 5,48 i övriga län (Rovdata och Viltskadecenter 2014). Vid fastställande av miniminivåer används samma omräkningsfaktorer som vid inventeringen. De fastställda miniminivåerna kan därmed uttryckas i antal individer på följande sätt:

- Norra rovdjursförvaltningsområdet: 356 årliga individer
- Mellersta rovdjursförvaltningsområdet: 361 årliga individer
- Södra rovdjursförvaltningsområdet: 148 årliga individer

---

² prop. 2012/13:191, 2013/14:MJU7

³ NINA Brag: Inventering av lodjur 2022

Rovdjursförvaltningsområdenas beräknade miniminivåer uttryckt i antal individer uppgår då totalt till 865 individer vilket inte motsvarar det nationella referensvärdet på 870 individer. I omfördelningen av föryngringar från norra förvaltningsområdet till södra förvaltningsområdet vid senaste fastställandet av miniminivåer har skillnader i omräkningsfaktorn beaktats⁴. Eftersom bytestätheten och därmed omräkningsfaktorn inte följer länsgränserna exakt innebär det att det inte går att räkna ut ett exakt värde på hur många lodjur ett visst län hyser enbart baserat på föryngringar.

Inventeringsresultat 2021/2022

Den senaste inventeringen av lodjur som gjordes under vintern 2021/2022 visar följande resultat:

- Norra rovdjursförvaltningsområdet: 86,5 föryngringar (vilket motsvarar 531 individer)
- Mellersta rovdjursförvaltningsområdet: 97 föryngringar (vilket motsvarar 570 individer)
- Södra rovdjursförvaltningsområdet: 63 föryngringar (vilket motsvarar 345 individer)

Nationellt referensvärde och uppskattad populationsstorlek

Det nationella referensvärdet för lodjur har fastställts till 870 individer. Med hänsyn tagen till de omräkningsfaktorer som tillämpas i olika delar av Sverige, anger den senaste inventeringsrapporten att uppskattad population i Sverige uppgår till 1441 (1215–1666) lodjur.

Skäl

Aktuella bestämmelser

Enligt 24 a § andra stycket jaktförordningen får Naturvårdsverket överlämna rätten att besluta om licensjakt efter lodjur till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde med stöd av 23 d § samma förordning under förutsättning att antalet individer för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de miniminivåer som fastställts enligt 5 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn.

Enligt 24 c § jaktförordningen ska Naturvårdsverket fortlöpande bedöma om länsstyrelsernas regionala beslut om licensjakt försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, eller om möjligheten annars utnyttjas i för stor omfattning. Om Naturvårdsverket bedömer att så är fallet, får verket ändra eller återkalla ett sådant beslut.

Enligt 58 § jaktförordningen får detta beslut inte överklagas.

Naturvårdsverkets bedömning

Överlåtande av möjligheten att besluta om licensjakt efter lodjur

Naturvårdsverket kan överlåta rätten att fatta beslut om licensjakt till länsstyrelserna när antalet individer för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de miniminivåer som fastställts för området. Det är därtill viktigt att beakta det nationella referensvärdet, så att inte upprätthållandet av gynnsam

---

⁴ Fastställande av miniminivåer för lo gällande rovdjursförvaltningsområden, NV-01525-18

bevarandestatus försvåras. Den uppskattade populationen av lodjur i Sverige är ca 1 441 lodjur (1215–1666) individer, vilket överskrider det nationella referensvärdet.

Naturvårdsverket bedömer att fördelningen av lodjursföryngringar i respektive län inte riskerar leda till att lodjurspopulationen understiger referensvärdet och att 870 ligger inom felmarginalen till miniminivåernas sammanlagda antal på 865 individer.

Miniminivån för det norra rovdjursförvaltningsområdet har fastställts till 58 årliga föryngringar motsvarande 356 individer. De senaste inventeringsresultaten visar att det norra rovdjursförvaltningsområdet hade en lodjursstam på 531 individer.

Miniminivån för det mellersta rovdjursförvaltningsområdet har fastställts till 62 årliga föryngringar motsvarande 361 individer. De senaste inventeringsresultaten visar att det mellersta rovdjursförvaltningsområdet hade en lodjursstam på 570 individer.

Miniminivån för det södra rovdjursförvaltningsområdet har fastställts till 27 årliga föryngringar motsvarande 148 individer. De senaste inventeringsresultaten visar att det södra rovdjursförvaltningsområdet hade en lodjursstam på 345 individer. På Gotland finns inga lodjur.

Vid inventeringen framkom att inte alla län inom förvaltningsområdena når upp till den länsvisa miniminivån. Enligt proposition *En hållbar rovdjurspolitik* är det dock tillräckligt att miniminivån uppnås på förvaltningsområdesnivå för att delegering ska kunna ske till samtliga länsstyrelser i förvaltningsområdet. Detta mot bakgrund av en ökad möjlighet till adaptivitet inom rovdjursförvaltningen för de län som ingår i området. Detta framgår också av 24 a § andra stycket jaktförordningen. Att överlåta rätten att fatta beslut om licensjakt till länsstyrelserna är en del av den regionaliserade rovdjursförvaltningen som beslutats av riksdagen. Mot bakgrund av detta och då förutsättningarna i 24 a § jaktförordningen är uppfyllda, beslutar därför Naturvårdsverket att överlåta rätten att fatta beslut om licensjakt efter lodjur till samtliga länsstyrelser utom Länsstyrelsen i Gotlands län.

Beslutets giltighetstid

Den 7 mars 2019 beslutades om nya miniminivåer för länen vilket ger möjlighet till en mer långsiktig förvaltning fram till nästa översyn av miniminivåerna. Den nationella lodjurspopulationen har under de senaste sju åren haft en stabil nivå, med god marginal över gränsen för gynnsam bevarandestatus. Det finns därför anledning att överlämna rätten att fatta beslut om licensjakt till länsstyrelserna under en flerårig period för att skapa en långsiktig och stabil förvaltning utifrån regionala förutsättningar. Enligt 6 § förordning om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn ska Naturvårdsverket minst en gång vart femte år se över fördelningen av miniminivåerna. Det innebär att nya miniminivåer för lodjur ska vara fastställda senast år 2024. Naturvårdsverket anser att det inför licensjakt 2025 är lämpligt att utvärdera de nya miniminivåerna i förhållande till kommande inventeringsresultat 2023/2024 för att därefter ta ställning till om möjligheten att besluta om licensjakt ska överlåtas till länsstyrelserna på nytt. Det är mot denna bakgrund lämpligt med en giltighetstid på två år för detta beslut.

Villkor om länsstyrelsens återrapportering

För att Naturvårdsverket ska kunna följa upp hur jakten efter lodjur påverkar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus är detta beslut förenat med krav om återrapportering från länsstyrelserna.

Vägledning för länsstyrelsernas beslut om licensjakt

När Naturvårdsverket överlåter möjligheten att fatta beslut om licensjakt efter lodjur till länsstyrelserna, innebär det att ansvaret för att bedöma utrymmet för licensjakt i länen flyttas från nationell till regional nivå. Den licensjakt som eventuellt beslutas av länen får inte innebära att antalet lodjur i Sverige understiger det nationella referensvärdet för arten. De länsvisa miniminivåerna är en fördelning av det nationella referensvärdet så som referensvärdet bedömdes 2019.

Högsta Förvaltningsdomstolens beslut i mål om licensjakt på varg⁵ belyser samtliga kriterier som ska vara uppfyllda för att beslut om licensjakt efter varg ska kunna fattas. Domstolen går igenom vad som bör krävas för att licensjakten efter varg ska bedömas som lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning och vad som krävs för att jakten ska anses ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden. Domstolens beslut är vägledande för myndigheter som fattar beslut om licensjakt efter stora rovdjur.

Att Naturvårdsverket överlämnar rätten att besluta om licensjakt efter lodjur betyder inte att länsstyrelserna måste eller bör besluta om licensjakt, bara att de ges möjligheten. Det är möjligt för en länsstyrelse att bedöma att det inte är i linje med förvaltningens mål att besluta om licensjakt.

Naturvårdsverket vill också betona vikten av att länsstyrelserna vid besiktning av djur som fälls med stöd av denna överlåtelse tar prover på det aktuella djuret på det sätt som Naturvårdsverket och Statens Veterinärmedicinska Anstalt anger i bilaga till detta beslut. Av länsstyrelsens beslut ska framgå hur det ska förfaras med kropp/delar av kropp från fällt djur samt vilken provtagning som ska genomföras på kroppen/kroppsdelarna. Som grund för ett sådant villkor kan 24 d § andra stycket jaktförordningen anges.

Länsstyrelsen bör informera den som fäller ett lodjur att det är förbjudet att handla med hela eller delar av det fällda djuret då lodjur omfattas av CITES-lagstiftningen. Det är Jordbruksverket som prövar om undantag från förbudet kan medges.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschefen Gunilla Ewing Skotnicka.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt enhetschefen Hanna Ek, juristen Andreas Ahlén samt vilthandläggarna Charlotte Hansson och Maja Widell, den senare föredragande, deltagit.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

---

⁵ HFD 2016 ref. 89

För Naturvårdsverket

Gunilla Ewing Skotnicka

Maja Widell

Bilagor:

1. Vägledning om provtagning vid licensjakt efter lodjur

Sändlista:

Samtliga länsstyrelser

För kännedom:

Sametinget

Statens veterinärmedicinska anstalt

Viltskadecenter

Naturhistoriska riksmuseet

Miljö- och energidepartementet

Näringsdepartementet

Nationella rådet för rovdjursfrågor

Miljödirektoratet, Norge

Jord- och Skogsbruksministeriet, Finland

Polismyndigheten

